

Vastaus kirjalliseen kysymykseen hedelmöityshoitojen yhdenvertaisen saatavuuden turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mirka Soinikosken /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 90/2020 vp:

Millä keinoin hallitus aikoo parantaa hedelmöityshoitojen yhdenvertaista saatavuutta alueellisista, sosioekonomisista ja työelämäasemaan liittyvistä seikoista riippumatta ja

millä aikataululla hallitus aikoo edistää ei-kaupallisen sijaissynnytyksen sääntelymahdollisuuden selvittämistä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hedelmöityshoidot kuuluvat julkisen terveydenhuollon palvelujärjestelmään ja hoitotakuun piiriin. Niiden kiireettömän hoidon kriteerit päivitettiin vuonna 2019. Hedelmöityshoito julkisella sektorilla toteutuu THL:n tilastojen mukaan kiireettömän hoitoon pääsyn rajoissa. Sairausvakuutuslaissa säädetään hoidoista maksetuista korvauksista.

Hedelmöityshoitoja annetaan sekä julkisessa että yksityisessä terveydenhuollossa. Julkisella sektorilla koeputkihedelmöityshoidot on keskitetty yliopistosairaaloihin, muita hedelmöityshoitoja annetaan myös muissa sairaanhoitopiireissä. Jonkin verran julkisen sektorin hoitoja annetaan myös ostopalveluna. Julkisen terveydenhuollon asiakkaille kustannuksia aiheutuu poliklinikkamaksuista ja hormonivalmisteista, joiden tarve on yksilöllinen. Niistä maksetaan korvaus samoin perustein kuin muistakin lääkkeistä. Yksityisen terveydenhuollon järjestämään hedelmöityshoitoon odotusajat ovat lyhyemmät, mutta kustannukset hoitoon hakeutuvalle moninkertaiset julkiseen hoitoon nähden.

Yliopistosairaaloihin on perustettu vuoden 2019 aikana luovutettujen sukusolujen pankkeja, ja hedelmöityshoidot luovutetuilla sukusoluilla on aloitettu tai ollaan aloittamassa kaikissa yliopistosairaaloissa. Sosiaali- ja terveysministeriö on ohjeistanut kuntia myös mm. itsellisten naisten ja naisparien oikeudesta lapsettomuushoitoihin.

Koeputkihedelmöityshoitoihin liittyy keskimäärin kolme poliklinikkakäyntiä, ja munasolujen keräyksestä voi saada kaksi päivää sairauslomaa. Yleensä lapsettomuudelle on terveydellinen syy, vaikka sitä ei olisi tutkimuksin osoitettavissa. Poikkeuksena tälle ovat yksinäisten naisten ja nais-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 90/2020 vp

parien hedelmöityshoidot, joihin ei usein ole sairausperusteista syytä. Lapsettomuus on henkilökohtainen asia, jota monet eivät halua tuoda esimiestensä tietoon, vaan käyttävät hoitoihin mieluummin lomapäiviä. Erilaisten vapaiden palkallisuudesta päättäminen ei kuulu sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnonalalle.

Oikeusministeriöstä saadun tiedon mukaan ei-kaupallisen sijaissynnytyksen sääntelymahdollisuutta koskeva selvitys on tarkoitus aloittaa alkuvuodesta 2021.

Helsingissä 20.3.2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru